

De 5e Kempische Natuurmarkt

Een natuurlijke drie-eenheid in Bergeijk

Ton Thissen

Op weg naar Bergeijk op zondag 25 juni jl. zetten om 11.30 uur enkele dikke regendruppels op de voorruit kracht bij aan het weerbericht: vanuit het westen en het zuiden krijgen we op korte termijn te maken met zware onweersbuien gepaard met hagel en stevige rukwinden. Dat zou jammer zijn voor de Kempische Natuurmarkt die dit jaar zijn 1e lustrum viert. We zitten het somber in te zien. Maar ter plekke gearriveerd is het droog en blijft het droog tot op een kwartiertje druppelen na in de namiddag. Wonderbaarlijk? Als je na verloop van tijd verneemt op welke wijze de Natuurtuin 't Loo, het hart van deze markt, sinds 1997 in Bergeijk gestalte heeft gekregen, verbaas je je nergens meer over.

De kwijnende Bergeijkse bijenhoudervereniging St.-Ambrosius (toen ± 10 leden) doet in 1997 een belangrijke aftrap: zij nodigt het IVN en VELT (Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze) uit gezamenlijk naar buiten te treden met een film- en dia-avond om zich zo te verzekeren van een wat bredere achterban. De avond blijkt een groot succes; de samenwerking wordt voortgezet. Er komt ook al meteen een plan ter tafel: het aanleggen van een gezamenlijke natuurtuin op Terlo (oorspronkelijk Loo bij Bergeijk). De huidige voorzitter van de imkervereniging Jos van den Putte licht het een en ander toe. 'Wegens wateroverlast lagen al bijna twintig jaar de oorspronkelijke voetbalvelden van Terlo braak. Ze

werden gebruikt als paardenwei en de voormalige kledruimte als paardenstal. De gemeente Bergeijk had overigens wel plannen met die plek, met name voor woningbouw. Maar een eigenwijze varkensboer in de directe omgeving weigerde te vertrekken of te verkopen. Dan heb je als gemeente rekening te houden met de zgn. stankcirkel, waarbinnen niet gebouwd mag worden. We hebben dus eigenlijk het ontstaan van Natuurtuin 't Loo te danken aan die boer en zijn koppigheid en aan zijn varkens en de door hen ontwikkelde 'stank'. De gemeente stelde dit braakliggende en niet te bebouwen terrein (16.000 m² groot) ter beschikking van onze drie verenigingen. Dat was koren op de molen van de secretaris van onze bijenvereniging in die dagen Tiny van Beek – met zijn tachtig jaar momenteel onze nestor. Omdat verschillende leden – na hun verhuizing naar een dichtbevolkte wijk – gestopt waren met imkeren, zocht Tiny energiek naar de mogelijkheid van een gezamenlijke bijenhal. Die mogelijkheid diende zich nu aan, althans wat de plek betrof. Maar daarmee beschik je nog niet over de middelen je plannen ook te concretiseren. We kregen de gouden tip een beroep te doen op de subsidiemogelijkheden bij de provincie Noord-Brabant. Die stelde wel allerlei eisen: stichtingsstatuten, een onderbouwd plan van actie met tekeningen, berekeningen en begrotingen. Met heel veel inzet en moeite kwam dat tenslotte voor elkaar. We konden op grond daarvan rekenen op een bijdrage van ruim f 200.000,-'.

Wilder kan het bijna niet.

Hier staat het allemaal op. Foto's: Th. Thissen

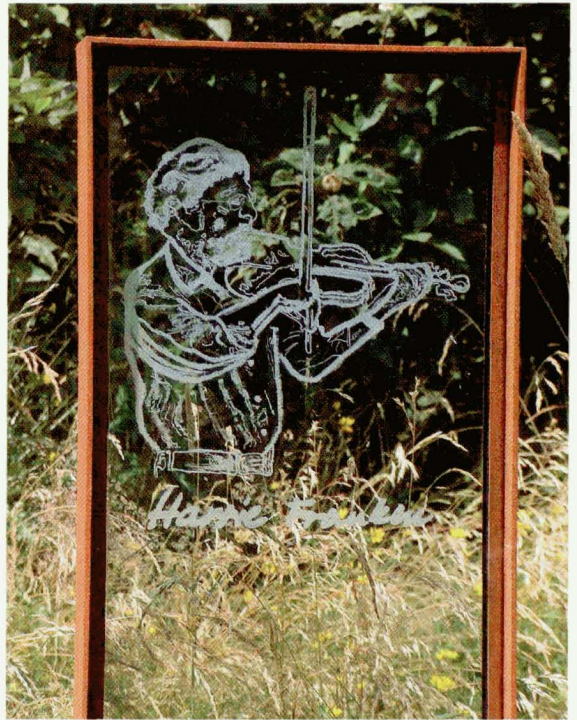
De Kempische Natuurmarkt viert dit jaar zijn eertse lustrum .

Het 'bie-pad'

We zijn – zes jaar na realisatie van de tuin – natuurlijk op de eerste plaats gekomen voor de bijen. Dan hoeft je, het terrein oplopend niet ver te gaan. Linksaf staat daar – weliswaar verscholen – meteen de zeer ruime bijenhal met een afgescheiden ruimte voor educatie en demonstratie. Op andere momenten dient die als een bijrijke plek om te slingeren. Direct voor de hal

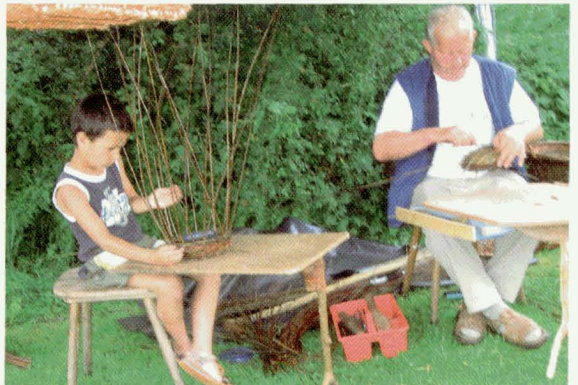
Jos van den Putte (links) wijst kennelijk iets heel moois aan.

Er is ook nog ruimte voor kunst en cultuur.

Niet zo maar een muur.

Want zo gaat dat tussen een opa en een kleinzoon.

bevindt zich in een halve cirkel een niet zo grote maar weelderige bijenweide die ophoudt waar de wilgentenenboog begint. Direct daarachter is een pad – het bijenpad/het bie-pad – van waaruit bezoekers door de wilgenbegroeiing heen de bijen kunnen bekijken zonder in hun vlucht te staan want de wilgen dwingen de bijen omhoog. Zonder meer een vondst.

Imker Jo Box geeft de passanten op ongedwongen wijze informatie over wat ze te vragen hebben of wat ze ter plekke aantreffen. Bijvoorbeeld een aan één zijde te openen kast met zo'n 20 ramen op een rij en met een doorzichtige plastic buis van zo'n meter lang die naar de vliegplank leidt. Maar dan begint iemand over lindenhoning en komt er een heel verhaal over de linde, die onder bepaalde omstandigheden nectar geeft en over de zilverlinde waarvan de bijen 'high' worden. Men luistert met open mond. Wij trouwens ook.

Naast de bijenhal treffen we Gerard Verrijt aan die mandenvlechtend een duo vormt met zijn kleinzoon die het vak al voor een deel geleerd blijkt te hebben, maar die nu wel erg graag naar de kermis wil. Ook Gerard is sinds tien jaar actief op bijengebied, heeft de nodige cursussen gevolgd, o.a. in België (Mol) en is geregeld te vinden op de natuurtuin en in de bijenhal.

Ook Emiel de Meester komt voorbij. Hij is secretaris van de imkervereniging, terwijl hij nog pas 2 jaar met bijen in de weer is. Hij volgt nog een cursus. Een aantal van zijn activiteiten naast het voeren van het secretariaat is het organiseren van een bijenkijkdag waarop met name de geboorte van jonge koninginnen de aandacht trekt. Driemaal per jaar verzorgt hij de uitgave van een nieuwsbrief en verder werkt hij mee aan het samenstellen en bijhouden van de website Natuurtuin 't Loo. Intussen is de vereniging uitgegroeid tot 15 leden. Emiel: 'Nog geen echt grote vereniging, maar er zit schot in en daaraan heeft deze tuin in hoge mate bijgedragen. In ieder geval ben ik langs deze weg bij de bijen terecht gekomen. En ik heb het naar mijn zin'.

Even verder kijken

Dan gaan we eens zien wat de infokolom aan de ingang van de tuin nog meer vermeldt. Het is een algemeen verschijnsel dat de reclame vaak meer belooft dan het product kan waarmaken. Het is hier andersom. En in bijna alle opzichten. De wildeplantentuin is ook terecht een wildeplantentuin, fraai doorsneden met wandelpaden; de biologische moestuin kun je niet over het hoofd zien. Maar de insectenmuur tårt elke verbeelding. Niet zomaar een

muur. Een zich kronkelende dubbele muur van zo'n 30 meter lang. Een paradijs voor o.a. wilde bijen die elk hun eigen wijze van nestvorming hanteren. Je krijgt dat ook ter plekke uitgelegd. Een mooier en beter biologielokaal kun je je eigenlijk niet voorstellen. Wat ons op onze wandeling ook naar tevredenheid opvalt: de informatie en de voor deze gelegenheid op standaarden bedachte multiple-choice-vragen over van alles en nog wat maken een vooral uitnodigende indruk. Niets hoeft, alles mag.

Synergie

Napratend met Jos van den Putte over wat we gezien en gehoord hebben vertaalt hij de door ons aangereikte populaire term 'chemie' in 'synergie': samenwerking. 'Ik heb als het ware aan den lijve ondervonden dat het geheel inderdaad meer is – veel meer – dan de som der delen. Als je met drie verenigingen achter één doel gaat staan, ben je heel wat mans. Als je dat eenmaal hebt ondervonden ga je op die weg door. Zo trekken wij op onze natuurmarkt het belerende trapveldje via een tijdelijke brug over de sloot bij onze activiteit. Op dat veldje werken we op zo'n dag als vandaag samen met zo'n 30-tal kraamhouders die - ondersteund door het medewerkend Kempisch Volksorkest - op ecologisch gebied actief zijn'.

Samenwerken betekent natuurlijk ook samen delen, wat neerkomt op geven en nemen. Jos: 'Dat is ook zo'. Als je bv. de bijenhal wilt beschermen tegen weer en wind kun je er niet zo maar carbolineum op smeren. Daar zouden je partners wel eens bezwaar tegen kunnen maken. Dat bespreken we dan in ons tweemaandelijks verenigingsberaad en dat werkt al jaren prima'.

Met enige tegenzin nemen we afscheid. Ons bezoek was voornamelijk aan de functionele kant. Dat staat het volop genieten wat al die andere bezoekers doen – geschat wordt: 1500 – toch een beetje in de weg. In de auto naar huis nemen wij ons voor: het volgend jaar gaan we als toerist.